

Vergaderjaar 2000–2001

27 503

Najaarsnota 2000

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 november 2000

1. Inleiding en samenvatting

De Najaarsnota 2000 geeft een geactualiseerd beeld van de begrotingsuitvoering 2000. De met deze Najaarsnota samenhangende suppletore begrotingswetsvoorstellen worden zoveel mogelijk gelijktijdig met de nota aan de Staten-Generaal aangeboden. Evenals in de Voorjaarsnota wordt in de Najaarsnota ook een beeld op hoofdlijnen gepresenteerd van de uitgaven in de overwegend premiegefinancierde sectoren Sociale Zekerheid en Zorg. Een gedetailleerd beeld van de ontwikkelingen in deze sectoren is opgenomen in de brieven die de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tegelijkertijd met deze nota aan de Staten-Generaal aanbieden. Verder wordt in deze nota ook een geactualiseerde raming van de belastingontvangsten gepresenteerd, evenals een nieuwe raming voor het EMU-saldo. De Najaarsnota gaat slechts in op de begrotingsuitvoering van het lopende jaar, en bevat als regel geen informatie over de doorwerking van de mutaties in 2000 naar 2001 en latere jaren.

Ten tijde van de Miljoenennota was er nog sprake van een beperkte overschrijding van het totale uitgavenkader met 43 miljoen. Sindsdien hebben zich per saldo nieuwe meevallers voorgedaan ter grootte van 1¾ miljard. Een gedeelte van deze meevallers heeft een spiegelbeeldig effect in 2001. Teneinde het beeld in 2001 niet te belasten heeft de regering gekozen voor een tijdige betaling van de OV-studentenkaart. Daarnaast wordt de in-uit-taakstelling uit de Miljoenennota van 550 miljoen voor de helft tegen-geboekt. Hiermee resteert een taakstelling van 0,3 miljard op de rijksbegroting in enge zin overeenkomend met de gemiddelde onderuitputting in deze sector tussen Najaarsnota en Voorlopige Rekening van de afgelopen jaren.

De vrijvallende middelen zijn voor een bedrag van 1,2 miljard, mede ter invulling van APB-motie 23, daar waar dit doelmatig en rechtmatig verantwoord was, ingezet voor enkele concrete beleidsterreinen. Hiermee is de ruimte onder het uitgavenkader opgevuld.

De belastingontvangsten vallen naar huidige inzichten ½ miljard hoger uit dan in de Miljoenennota werd geraamd. De belangrijkste meevallers doen zich voor bij de directe belastingen. Een en ander leidt per saldo tot een lichte verbetering van het EMU-saldo tot 1,1% BBP (excl. opbrengsten UMTS-veiling).

Tabel 1 Budgettaire Kerngegevens¹

	VU 2000 (1)	NJN 2000 (2)	Kader (3)	Vershil tov VU (2)-(1)	Vershil tov kader (3)-(2)
<i>Uitgaven</i>					
- Rijksbegroting in enge zin	182,2	182,8	179,8	0,6	3,0
- Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt	104,9	104,3	108,0	- 0,6	- 3,7
- Zorg	59,6	59,6	58,9	0,0	0,7
Belastingontvangsten	207,5	207,9	-	0,4	-
Premieontvangsten	139,1	139,1	-	0,0	-
EMU-saldo ² , in %BBP	1,0	1,1	-	0,1	-

¹ Als gevolg van afronding op honderden miljoenen kan de som der delen 0,1 afwijken van het totaal.

² Exclusief de opbrengsten van de UMTS-veiling van 0,7%-punt BBP.

Intertemporele compensatie 2000 en 2001

Voorstellen voor intertemporele compensatie dienen, zoals in de regels budgetdiscipline is opgenomen, in beginsel te worden betrokken bij het hoofdbesluitvormingsmoment.

Derhalve is compensatie over de jaren heen bij Najaarsnota eigenlijk niet aan de orde, zeker niet als dit zou leiden tot het oneigenlijk oprekken van de eindejaarsmarge. In deze Najaarsnota is echter een uitzondering gemaakt op het principe dat over intertemporele compensatie enkel wordt besloten bij de besluitvorming bij Voorjaarsnota.

Het gaat hierbij om de op de aanvullende post Algemeen gereserveerde middelen voor het project «Tegoeden tweede wereldoorlog». Dit jaar kunnen de voor de Indische gemeenschap gereserveerde middelen (250 miljoen) en het resterende budget voor uitvoeringskosten (43 miljoen) niet meer tot besteding komen. Door het meenemen van deze middelen naar 2001 kunnen deze gelden, zoals eerder met de Tweede Kamer afgesproken, voor het daarvoor bestemde doel beschikbaar blijven.

Om het uitgavenbeeld in 2001 niet te belasten is gezocht naar een (ook qua doelmatigheid) verantwoorde versnelling elders op de Rijksbegroting. Deze is gevonden in het iets eerder dan tot nu toe gepland betalen van de OV-studentenkaart. Het contract schrijft voor dat de betaling dient plaats te vinden tussen begin december en medio januari. Thans wordt een groter deel eind december betaald.

2. Extra uitgaven

De gunstige uitgavenontwikkeling sinds de Miljoenennota (zie paragraaf 3) maakt het mogelijk om binnen de uitgavenkaders extra middelen beschikbaar te stellen op diverse beleidsterreinen. In deze paragraaf wordt daarbij eerst ingegaan op de uitvoering van motie 23 die in de Tweede Kamer is aangenomen tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen en daarna op de overige uitgavenverhogingen. Bovendien zijn binnen de begroting van EZ middelen gereserveerd voor de viering van het 400-jarig bestaan van het VOC, waarmee tevens gehoor is gegeven aan de wens van de Kamer op dit gebied.

Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen heeft de Tweede Kamer via motie 23 (de Graaf c.s.) de regering verzocht om bij de Najaarsnota uit de dan beschikbare ruimte zoveel mogelijk middelen vrij te maken ten behoeve van een zevental beleidsprioriteiten. Binnen het budgettaire beeld van de Najaarsnota is het mogelijk gebleken om hiervoor 800 miljoen uit te trekken.

Tabel 2 Extra uitgaven, in mln gld.

	2000
<i>Invulling van APB-motie 23</i>	
Cultuur/Monumentenzorg/E-culture	110
Schoolgebouwen/Inventaris/ICT	400
Veiligheid	50
Sport	40
EHS en Natuurontwikkeling	200
<i>totaal motie 23</i>	800
<i>Overige uitgavenverhogingen</i>	
Antillen	131
Visserij/Glastuinbouw	85
Enschede	25
Defensie	75
Zorg	113
<i>totaal overige uitgavenverhogingen</i>	429
Totaal	1 229

Cultuur/Monumentenzorg/E-culture

In het kader van het behoud van het cultureel erfgoed zal de regering 110 miljoen beschikbaar stellen. Hiervan zal 60 miljoen worden aangewend voor het versnellen van de restauratie van monumenten. Een snelle beschikbaarheid van extra middelen voorkomt dat uitstel op termijn meer geld kost vanwege toenemend verval. De middelen zullen in het Nationaal Restauratie Fonds worden gestort. Net als de Tweede Kamer hecht ook de regering aan de renovatie van het Rijksmuseum Amsterdam (RMA) waarvoor 10 miljoen in het Nationaal Restauratie Fonds zal worden gestort. Het verval van papier uit de 19e en 20e eeuw vormt een bedreiging voor het Nederlands cultureel en wetenschappelijk erfgoed in de Nederlandse bibliotheken. De regering zal een bijdrage van 10 miljoen leveren voor een pilot-project teneinde een begin te maken met de aanpak van deze problematiek. Ter versterking van het cultuurbeleid in relatie tot ICT investeert de regering 30 miljoen in E-culture.

Schoolgebouwen, inventaris en ICT

Met een extra financiële impuls kan via de bekostigingsregels bij het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het beroeps- en volwasseneducatie een inhaalslag worden gepleegd ten aanzien van de vervanging van verouderde inventaris (meubilair, apparatuur) en kunnen nieuwe leermiddelen inclusief ICT, tijdig worden aangeschaft. In de lange termijnverkenning onderwijs zal de kwaliteit van de huisvesting structureel worden gezien in relatie tot de bekostigingssystematiek en bestuurlijke aansturing.

Veiligheid

In het in de motie genoemde cluster veiligheid heeft de Tweede Kamer in het bijzonder aandacht gevraagd voor de gevangenis Noordsingel. Dit project heeft de aandacht van de regering, maar aangezien het niet mogelijk is nog dit jaar een begin te maken met renovatie of nieuwbouw is het nu ter beschikking stellen van middelen hiervoor bij Najaarsnota niet opportuun. In het rijkshuisvestingsstelsel, dat gebaseerd is op een batenlastensysteem, passen eenmalige uitgaven voor huisvesting niet. Binnen de Justitiebegroting is een budget gereserveerd voor renovatie. Wel wordt er dit jaar 50 miljoen beschikbaar gesteld voor een bijdrage aan het liquiditeitsprobleem bij het Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie. Tevens zal BZK gezien hoe extra middelen beschikbaar kunnen

worden gesteld voor het specifiek probleem in het kader van de bommenregeling.

Sport

Het Kabinet stort 20 miljoen in het fonds voor de topsporter. Door deze storting komt er de komende vier jaar jaarlijks 5 miljoen extra beschikbaar voor het topsportbeleid. Daarnaast wordt eenmalig 10 miljoen uitgetrokken voor uitbreiding van de accommodatie van zwembad «De Tongelreep» tot een nationaal zwembad. Ter ondersteuning van ICT in de breedtesport investeert het kabinet in 2000 tevens 10 miljoen in het project Sport Digitaal. De bij de bonden aangesloten verenigingen kunnen hiermee de communicatie met de leden en de bonden moderniseren.

EHS en natuurontwikkeling

Aan de begroting van LNV zal 200 miljoen worden toegevoegd ten behoeve van de versnelling van de aankoop van gronden voor natuurgebieden in het kader van de ecologische hoofdstructuur en als compensatie voor gestegen grondprijzen. Door de voortdurende stijging van de grondprijzen kan nu grondaankoop tegen lagere prijzen gerealiseerd worden dan aankopen die in later jaren plaatshebben.

Verder heeft de Tweede Kamer in motie 23 aandacht gevraagd voor een aantal beleidsprioriteiten, te weten ICT, Gigaport en MKB. Voor wat betreft de ICT op het terrein van onderwijs wordt verwezen naar de uitgavenverhoging op de begroting van OCW. Voor het overige lopen deze onderwerpen mee en vormen onderdeel van de verschillende kennisthema's die thans in de Interdepartementale Commissie inzake het Economische Structuurbeleid worden besproken. Deze kennisthema's worden gefinancierd uit de bij Regeerakkoord ter beschikking gestelde FES-gelden (1,7 miljard t/m 2010). Het kabinet acht het niet mogelijk om nog dit jaar doelmatig en rechtmatig extra middelen aan te wenden.

Antillen

Naar aanleiding van de besprekingen die in september zijn gevoerd tussen IMF en de Nederlandse Antillen heeft Nederland op advies van het IMF financiële steun toegezegd. De financiële steun bestaat enerzijds uit begrotingssteun, deels in de vorm van een gift en deels in de vorm van een concessionele lening. Deze steun wordt dit jaar in drie tranches aan de Antilliaanse overheden ter beschikking gesteld op basis van de voortgang van de uitvoering van de afgesproken beleidsmaatregelen. Daarnaast zal Nederland de Antilliaanse bijdrage voor 2000 aan de kustwacht financieren. Tot slot heeft Nederland voor dit jaar 20 miljoen beschikbaar gesteld voor sociale maatregelen op de Nederlandse Antillen.

Visserij/Glastuinbouw

Voor de visserijsector is voor 2000 een bedrag vrijgemaakt dat niet alleen voorziet in een compensatie voor de gestegen brandstofprijzen maar waarbij ook maatregelen in het kader van de noodzakelijke herstructurering kunnen worden getroffen. Verder zal dit jaar een bedrag van 55 miljoen aan de begroting van LNV worden toegevoegd ten gevolge van de hogere brandstofprijzen in de glastuinbouw.

Enschede

De financiële hulpverlening aan ondernemers als gevolg van de vuurwerk-ramp in Enschede wordt uitgewerkt in een zogenaamde continuïteits-

regeling, waarvoor EZ verantwoordelijk is. Deze regeling voorziet, voor zover de continuïteit van een ondernemer in gevaar is, in een tegemoetkoming in de on(der)verzekerde materiële schade en indien nodig de bedrijfsschade. Door de gemeente Enschede is een stichting opgericht, die de regeling uitvoert. Gezien de wenselijkheid om de stichting nog dit jaar te laten starten met de werkzaamheden wordt een voorschot van 25 miljoen verstrekt, waarvan 17,8 miljoen gedekt wordt uit de eerder gereserveerde middelen op de aanvullende post.

Defensie

Ter compensatie van de excessieve stijging van de dollarkoers en de olieprijs wordt dit jaar een bedrag van 75 miljoen beschikbaar gesteld voor Defensie. In de periode tot het volgende hoofdbesluitvormingsmoment zal een analyse plaatsvinden van de mogelijkheden om tot een meer algemene systematiek te komen, die excessieve – autonome – prijsontwikkelingen kan mitigeren.

Zorg

Van de terugontvangsten als gevolg van de Tijdelijke Overgangswet Verzorgingshuizen wordt 113 miljoen ingezet voor de extra productieafspraken ter bestrijding van wachtlijsten in de sector verpleging en verzorging.

3. Overige uitgavenontwikkelingen

3.1 Rijksbegroting in enge zin

Ongerekend de extra uitgaven uit de vorige paragraaf vertonen de netto-uitgaven binnen de budgetdisciplinesector Rijksbegroting in enge zin in 2000 ten opzichte van de Miljoenennota 2001 een daling van 1,0 miljard. Deze neerwaartse bijstelling van de uitgaven doet zich overigens voor slechts een (zeer) beperkt deel voor bij uitgavenverhogingen waartoe eerder dit jaar was besloten. Voor het merendeel is sprake van aanpassingen van verschillende aard bij een groot aantal posten.

Een vrijval van middelen ad 250 miljoen doet zich voor bij de tegemoetkoming aan de Indische Gemeenschap. Het overleg met en binnen de Indische Gemeenschap over de besteding is nog in volle gang. Naar verwachting kan pas in de loop van volgend jaar tot oprichting van een stichting worden overgegaan, die de middelen zal verdelen. Dit bedrag valt nu vrij en zal bij Voorjaarsnota ten laste komen van de begroting 2001.

Op de begroting van BZK doet zich per saldo een meevaller voor van ruim 0,1 miljard. De grootste post betreft het anders verwerken van de toekenning van 70 miljoen voor de verwerving van helikopters. Het KLPD zal nu, overeenkomstig het gebruik bij agentschappen, voor de investeringsuitgaven een beroep doen op de leenfaciliteit.

Op de begroting van Financiën vallen de netto-uitgaven ruim 0,3 miljard mee. Dit betreft hogere verkoopontvangsten van RGD-panden en andere roerende zaken, hogere ontvangsten bij de exportkredietverzekering, hogere verkoopopbrengsten van agrarische opstallen, vrijval van een reservering voor anticiperend aankopen van domeinen en lagere uitgaven in het kader van de regeling bijzondere financiering.

Door het ontbreken van definitieve statistische informatie is het niet mogelijk het volledige bedrag dat beschikbaar is in het Gemeentefonds over de gemeenten te verdelen. Hierdoor valt nu 80 miljoen vrij; uitkering aan de gemeenten zal in 2001 (of later) plaatsvinden.

Op de aanvullende post vallen tenslotte bedragen vrij die gereserveerd waren voor onder andere de uitvoering van fiscale wetsvoorstellen.

Hogere netto-uitgaven ten opzichte van de Miljoenennota zijn onder meer voorzien voor, afhankelijk van de bijdragen van de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, de vervroegde uitvoering van de storting van het Rijk in de regionale mobiliteitsfondsen voortvloeiend uit de convenanten rond het Bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR). Deze vervroegde storting is met name mogelijk door een vertraging in de aanbesteding van de civiele bouwcontracten bij HSL-Zuid.

Ten slotte wordt het beeld in deze sector belast door lagere dividend-ontvangsten KPN en door een tegenvaller bij de renteontvangsten van de sociale fondsen. Deze laatste tegenvaller wordt veroorzaakt doordat in de Miljoenennota ten onrechte een hogere ontvangst bij de sociale fondsen is geboekt dan de spiegelbeeldige uitgave op de IX-A begroting.

In de Verticale Toelichting, die als bijlage bij deze Najaarsnota is opgenomen, worden de grootste mutaties toegelicht. Voor een meer uitgebreide toelichting zij verwezen naar de suppletore begrotingswetsvoorstellen die zoveel mogelijk gelijktijdig met de Najaarsnota aan de Staten-Generaal worden aangeboden.

3.2 Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt

In de sector Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt treden ten opzichte van de stand Miljoenennota 2001 meevallers op van 0,6 miljard. De grootste mutatie betreft een meevaller van ¼ miljard bij de werkloosheidsuitkeringen (WW en ABW). Daarnaast treedt onderuitputting op bij de WIW (0,15 miljard) en de I/D-banen (0,1 miljard). De overige (kleine) neerwaartse uitgavenbijstellingen in deze sector worden toegelicht in de Najaarsbrief Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt. Als gevolg van de meevallers is de overschrijding van het kader SZA van 3,1 miljard ten tijde van de Miljoenennota opgelopen tot 3,7 miljard bij Najaarsnota. Een gedetailleerd overzicht van de uitgavenontwikkeling in deze sector is opgenomen in de Najaarsbrief SZA 2000, die gelijktijdig met de Najaarsnota aan de Staten-Generaal wordt aangeboden.

3.3 Zorg

De overschrijding van het uitgavenkader Zorg van 0,7 miljard ten tijde van de Miljoenennota 2001 blijft per saldo ongewijzigd. Van de terugontvangsten als gevolg van de Overgangswet Verzorgingshuizen wordt 0,1 miljard ingezet voor extra productieafspraken ter bestrijding van de wachtlijsten in de verpleging en de verzorging.

Een gedetailleerd overzicht van de uitgavenontwikkeling in deze sector is opgenomen in de Najaarsbrief Zorg 2000, die gelijktijdig met de Najaarsnota aan de Staten-Generaal wordt aangeboden.

3.4 Niet-relevante netto-uitgaven

Sinds de Miljoenennota hebben zich enkele grote mutaties voorgedaan bij de uitgaven en niet-belastingontvangsten die niet relevant zijn voor de uitgavenkaders. Met de aankoop van 100% van de aandelen van TenneT, die het Nederlandse hoogspanningsnet beheert, is een uitgavenverhoging gemoeid van 2,55 miljard. Daarnaast wordt op de aanvullende post 1 miljard afgeboekt op een nog openstaande taakstelling verkoop staatsbezit. De voeding van het FES wordt hier niet negatief door beïnvloed, aangezien vorig jaar reeds meer was verkocht dan gepland.

4. De belasting- en premieontvangsten

De belastingontvangsten

Naar huidige inzichten vallen de belastingontvangsten dit jaar 0,4 miljard hoger uit dan geraamd bij de Vermoedelijke Uitkomsten, die opgenomen zijn in de Miljoenennota 2001. Deze ramingsbijstelling is gebaseerd op besluitvorming sinds de Miljoenennota 2001 en op informatie over de kasontvangsten tot en met oktober. In die maand is circa 80% van de geraamde belastingontvangsten daadwerkelijk ontvangen. Deze ramingsbijstelling van 0,4 miljard is het saldo van een neerwaartse bijstelling bij de indirecte belastingen van 0,9 miljard en een opwaartse bijstelling bij de directe belastingen van 1,3 miljard.

De raming van de omzetbelasting is met 0,2 miljard neerwaarts aangepast. Deze bijstelling hangt samen met de lager dan verwachte BTW-opbrengsten op infrastructuur voor het Openbaar Vervoer. De ontvangsten bij de accijnzen laten tot en met oktober een tegenvallende ontwikkeling zien. De grootste tegenvaller treedt op bij de benzine- en dieselaccijns en bedraagt 0,5 miljard. Deze tegenvaller hangt waarschijnlijk samen met de hogere brandstofprijzen en de daaruit resulterende afname van het brandstofverbruik. Tegenover deze tegenvaller staat echter een meevallende ontwikkeling bij de tabaksaccijns. Daarnaast is de raming voor de dieselaccijns met 0,3 miljard neerwaarts aangepast in lijn met het akkoord dat is gesloten met de vervoers- en verladingssector (en waarover de Kamer in september is geïnformeerd). In totaal is de raming van de accijnzen met 0,5 miljard neerwaarts aangepast. Daarnaast laat ook de belasting van rechtsverkeer een beperkte tegenvaller zien van 0,1 miljard. De ontwikkeling van de assurantiebelasting is de oorzaak van deze tegenvaller. Ten slotte zijn de belastingen op een milieugrondslag (en dan met name de regulerende energiebelasting) in lijn met de tegenvallende kasontwikkeling met 0,1 miljard neerwaarts aangepast. De verwachte totale neerwaartse bijstelling bij de indirecte belastingen komt hiermee uit op 0,9 miljard.

Bij de directe belastingen zijn de onderliggende mutaties groter. Realisaties tot en met oktober laten bij de loonbelasting een tegenvaller zien van 0,5 miljard. Deze onderschrijding wordt veroorzaakt door de lagere kasontvangsten over het lopende jaar. Daar tegenover staan opbrengsten uit oudere transactie jaren die per saldo iets meevallen. Vooralsnog zal naar huidige inzichten ultimo 2000 een tegenvaller resulteren van 0,4 miljard bij de loonbelasting. Daarentegen vallen de ontvangsten bij de inkomstenbelasting mee. Rekening houdend met het patroon van de aanslagontwikkeling, en met de hoger dan verwachte nabetaling over 1996, wordt verwacht dat ultimo 2000 een meevaller optreedt van 0,4 miljard. Bij de vennootschapsbelasting laten de onderliggende transactie jaren een tegengesteld beeld zien. Ten aanzien van de oudere transjaren is er een tegenvaller van 0,3 miljard in beeld. Wat betreft het lopende jaar is vanaf augustus een fors oplopende meevaller te zien. Schattingsformulieren van de Belastingdienst, die inzicht geven in de winstontwikkeling van het lopende jaar, laten zien dat naar verwachting deze meevaller over het transactiejaar 2000 nog fors zal oplopen. Aangenomen wordt dat deze aanslaggegevens nog dit jaar voor de helft in de vorm van kasontvangsten zullen binnenkomen, hetgeen resulteert in een meevaller van 1,5 miljard ten opzichte van raming bij Vermoedelijke Uitkomsten voor jaar het transactiejaar 2000. Tezamen met de oudere transactie jaren betekent dit een verwachte meevaller bij de vennootschapsbelasting van (afgerond) 1,3 miljard. De totale meevaller bij de directe belastingen komt hiermee op 1,3 miljard.

In hoeverre de totale ramingsbijstelling van 0,4 miljard een structureel karakter heeft is nu nog niet te bepalen. Hierover zal de Kamer bij Voorlopige Rekening nader worden geïnformeerd.

De premieontvangsten

Actuele informatie over de premieontvangsten van de sociale fondsen geeft geen aanleiding om de ramingen in de Miljoenennota 2001 voor 2000 aan te passen. Dit geldt zowel voor de premies volksverzekeringen als voor de premies werknemersverzekeringen. Deze premieopbrengsten zijn gebaseerd op ramingen van het CPB, dat in de ontvangstenontwikkeling van de afgelopen maanden eveneens geen aanleiding ziet om de ramingen voor 2000 aan te passen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de Najaarsbrief Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt en de Najaarsbrief Zorg.

5. EMU-saldo

Op basis van de bovengenoemde ontwikkelingen verbetert het EMU-saldo dat in de Miljoenennota nog werd geraamd op 1,0%-BBP met 0,1%-punt BBP tot 1,1% BBP (excl. opbrengsten UMTS-veiling). Inclusief de opbrengsten van de UMTS-veiling wordt een EMU-saldo voorzien van 1,8%.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

VERTICALE TOELICHTING

Bedragen in miljoenen guldens

I HUIS DER KONINGIN	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	14,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,0
Stand Najaarsnota 2000	14,3
Stand Najaarsnota 2000	6,5

Bedragen in miljoenen guldens

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	356,5
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin diversen	- 8,6
	- 8,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin diversen	0,8
	0,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 7,9
Stand Najaarsnota 2000	348,6
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	158,2

Bedragen in miljoenen guldens

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	8,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin diversen	- 0,1
	- 0,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin diversen	0,7
	0,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,6
Stand Najaarsnota 2000	8,6
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	3,9

Bedragen in miljoenen guldens

III ALGEMENE ZAKEN	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	73,0
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	1,6
	<hr/>
	1,6
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	1,9
	<hr/>
	1,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	3,4
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	76,4
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	34,7
Totaal internationale samenwerking	32,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	108,4
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	49,2

Bedragen in miljoenen guldens

III ALGEMENE ZAKEN	2000
<hr/>	
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	8,7
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	1,6
	<hr/>
	1,6
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	1,5
	<hr/>
	1,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	3,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	11,7
Stand Najaarsnota 2000	5,3

Bedragen in miljoenen guldens

IV KONINKRIJKSRELATIES	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	260,8
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin imf-pakket sociaal beleid	111,0 20,0
	<hr/>
	131,0

IV KONINKRIJKSRELATIES	2000
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	25,8
	25,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	156,8
Stand Najaarsnota 2000	417,6
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	189,5

Bedragen in miljoenen guldens

IV KONINKRIJKSRELATIES	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	18,4
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	0,0
	0,0
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	25,8
	25,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	25,8
Stand Najaarsnota 2000	44,2
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	20,1

KONINKRIJKSRELATIES

Naar aanleiding van de besprekingen die in september zijn gevoerd tussen het IMF en de Nederlandse Antillen heeft Nederland op advies van het IMF financiële steun toegezegd. De financiële steun bestaat enerzijds uit begrotingssteun, deels in de vorm van een gift en deels in de vorm van een concessionele lening. Deze steun wordt dit jaar beschikbaar gesteld op basis van de voortgang van de uitvoering van de afgesproken beleidsmaatregelen. Daarnaast zal Nederland de Antilliaanse bijdrage voor 2000 aan de kustwacht financieren. Tot slot heeft Nederland voor dit jaar gelden beschikbaar gesteld voor sociale maatregelen op de Nederlandse Antillen.

Bedragen in miljoenen guldens

V BUITENLANDSE ZAKEN	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	3 909,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,0
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	3 909,0
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	1 773,8
Totaal internationale samenwerking	8 096,6
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	12 005,6
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	5 447,9

Bedragen in miljoenen guldens

V BUITENLANDSE ZAKEN	2000
<hr/>	
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	121,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,0
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	121,1
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	55,0
Totaal internationale samenwerking	130,6
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	251,7
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	114,2

Bedragen in miljoenen guldens

VI JUSTITIE	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	9 592,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
asiel	- 81,4
centrale opvang asielzoekers	50,0
verkeerstoezicht	- 35,0
diversen	- 13,5
	<hr/>
	- 79,9
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,0
	<hr/>
	0,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,1
	<hr/>
	1,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	<hr/>
	- 78,7
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	9 513,6
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	4 317,1
Totaal internationale samenwerking	4,8
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	9 518,4
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	4 319,3

Bedragen in miljoenen guldens

VI JUSTITIE	2000
<hr/>	
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	2 054,9
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 19,0
	<hr/>
	- 19,0

VI JUSTITIE	2000
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	11,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	11,9 - 7,0
Stand Najaarsnota 2000	2 047,9
Stand Najaarsnota 2000	929,3

JUSTITIE

Het budget voor asiel laat een meevaller zien. Dit is het saldo van een aantal meevallers op asielterrein en de per saldo tegenvaller bij de centrale opvang. Bij de meevallers op asielterrein gaat het onder andere om de gevolgen van het nog niet ingevoerd zijn van het hoger beroep in asielzaken, een uitbreiding van het aantal Vreemdelingenkamers die nog niet volledig zijn beslag heeft gekregen en om een beperkter beroep op rechtsbijstand dan was voorzien.

De per saldo tegenvaller bij de centrale opvang wordt met name veroorzaakt door tegenvallers als gevolg van een lager dan verwachte uitstroom, waardoor de gemiddelde bezetting in de opvang stijgt. Verder heeft de overgang van een aantal ex-AMA's (Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers) naar de reguliere opvang vertraging opgelopen, waardoor ze langer dan verwacht in de duurdere AMA-opvang zijn blijven zitten. Daar staan enkele meevallers in de opvang tegenover die ontstaan doordat er meer gebruik wordt gemaakt van goedkopere vormen van opvang en doordat de buffercapaciteit voor noodsituaties zoals het er nu naar uit ziet dit jaar niet aangesproken hoeft te worden.

De personele en materiële uitgaven van het openbaar ministerie blijven achter als gevolg van vertraging in de uitvoering van de regioplannen verkeerstoezicht en de uitvoering verkeershandhaving op het gebied van met name snelheid.

Bedragen in miljoenen guldens

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	9 102,4
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	- 30,2
	- 30,2
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin klpd helikopters veiligheid diversen	- 70,0 50,0 - 2,0
	- 22,0

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	2000
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	- 90,0
voorfinanciering ww/zw	28,2
diversen	
	- 61,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 114,7
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	8 987,7
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	4 078,4
Totaal internationale samenwerking	0,5
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	8 988,2
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	4 078,7

Bedragen in miljoenen guldens

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	1 589,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	5,0
diversen	
	5,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	1,7
diversen	
	1,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	- 90,0
voorfinanciering ww/zw	18,6
diversen	
	- 71,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 65,0
Stand Najaarsnota 2000	1 524,4
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	691,7

BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

De in het voorjaar overeengekomen bijdrage in verband met de verwerking van helikopters ten behoeve van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) wordt ongedaan gemaakt.

In plaats hiervan zal het KLPD voor deze investeringsuitgaven gebruik maken van de leen- en depositofaciliteit van het ministerie van Financiën. Op basis van een tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen aanvaarde motie wordt aandacht gevraagd voor het cluster veiligheid. De extra middelen worden uitgetrokken voor een liquiditeitstekort bij het Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie. Tevens zal worden bezien hoe extra middelen beschikbaar kunnen worden gesteld voor een specifiek probleem in het kader van de bommenregeling.

Het wijzigingsvoorstel van de Wet Overheidspersoneel Onder de Werknemersverzekeringen (OOW), dat de financiering van de invoeringskosten Ziektewet/Werkloosheidswet regelt, is in september door de Tweede Kamer aangenomen. Hiermee neemt het Landelijk Instituut voor Sociale Verzekeringen (LISV) de betalingsverplichting aan de Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs (USZO) over en is voor financiering vanuit BZK niet meer nodig.

Bedragen in miljoenen guldens

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	46 319,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
cao	- 42,9
centraal beheerde middelen	- 63,5
impulsberoepsopleidingen	- 36,0
diversen	- 64,1
	- 206,5
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
achterstallig onderhoud	36,0
motie 23	500,0
tijdige betaling ov-studentenkaart	295,0
diversen	17,9
	848,9
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
media reclame-ontvangsten	85,0
diversen	2,9
Niet tot een ijklijn behorend	
rentedragende leningen	60,0
	147,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	790,3
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	47 110,0
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	21 377,6
Totaal internationale samenwerking	111,0
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	47 221,0
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	21 428,0

Bedragen in miljoenen guldens

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	2 548,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	11,7
	11,7

Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
media reclame-ontvangsten	85,0
diversen	4,3
Niet tot een ijklijn behorend	
diversen	- 13,0
	<hr/>
	76,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	88,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	2 636,3
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	1 196,3

ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN

Een deel van de CAO-middelen die gereserveerd waren voor 2000 wordt volgend jaar ingezet ter dekking van de CAO-uitgaven. Daarnaast zijn enkele (centraal beheerde) middelen nog niet in 2000 tot besteding gekomen. In het voorjaar zijn onder andere extra middelen beschikbaar gekomen voor het invoeringstraject voorbereidend middelbaar beroeps- onderwijs waarvan in 2000 een deel niet meer op een verantwoorde wijze kan worden ingezet. Dit deel wordt nu ingezet om het bij Regeerakkoord beschikbaar gestelde bedrag voor achterstallig onderhoud voor het voortgezet onderwijs versneld uit te geven. De hierdoor in 2001 vrijvallende middelen zullen vervolgens weer in 2001 worden ingezet voor het invoeringstraject voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs.

Met een extra financiële impuls in het kader van de APB-motie 23 De Graaf c.s. van 400 miljoen kan via de bekostigingsregels bij het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het beroeps- en volwasseneneducatie een inhaalslag gepleegd ten aanzien van de vervanging van verouderde inventaris (meubilair, apparatuur) en kunnen nieuwe leermiddelen inclusief ICT, tijdig worden aangeschaft. Daarnaast zal de regering, in het kader van motie 23, 100 miljoen beschikbaar stellen voor het behoud van het cultureel erfgoed. Hiervan zal 60 miljoen worden aangewend voor het versnellen van de restauratie van monumenten. Een snelle beschikbaarheid van extra middelen voorkomt dat uitstel op termijn meer geld kost vanwege toenemend verval. De middelen zullen in het Nationaal Restauratie Fonds worden gestort. Ten behoeve van het voorkomen van het verval van papier uit de 19e en 20e eeuw in de Nederlandse bibliotheken zal de regering een bijdrage van 10 miljoen leveren voor een pilot-project teneinde een begin te maken met de aanpak van deze problematiek. De regering investeert eveneens 30 miljoen ter versterking van het cultuurbeleid in relatie tot ICT (E-culture). Tot slot wordt een deel van de betaling van de ov-studentenkaart, die plaats dient te vinden tussen begin december en medio januari, dit jaar eind december verricht.

De markt voor reclame bij TV en radio groeit gestaag door de gunstige economische omstandigheden in 2000. Dit veroorzaakt een extra opbrengst van STER-gelden. Volgens de geldende afspraak worden de uitgaven evenredig verhoogd. De aldus beschikbaar gekomen middelen worden toegevoegd aan de omroepbegroting. Tot slot heeft een gestegen volume en een hoger dan geraamde gemiddelde omvang van aangevraagde leningen geleid tot een stijging van de rentedragende leningen aan studenten.

Bedragen in miljoenen guldens

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIEBASIS)	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	29 045,6
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	44,0
	<hr/>
	44,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	44,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	29 089,6
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	13 200,3
Kas-transactiever verschillen	
Agio	1 932,3
Disagio	188,5
Overig	239,2
Stand Najaarsnota 2000 op kasbasis	32 449,6

Bedragen in miljoenen guldens

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIEBASIS)	2000
<hr/>	
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	564,5
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	50,0
	<hr/>
	50,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	50,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	614,5
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	278,8
Kas-transactiever verschillen	
Agio	73,8
Disagio	1,0
Overig	834,1
Stand Najaarsnota 2000 op kasbasis	1 523,4

Bedragen in miljoenen guldens

IXB FINANCIËN	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	7 316,2
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin bijzondere financiering diversen	- 28,5 - 3,4
	<hr/>
	- 31,9

IXB FINANCIËN	2000
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
anticiperende aankopen domeinen	- 25,0
temporisering projecten	- 26,9
diversen	22,9
	- 29,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,9
Niet tot een ijklijn behorend	
restituties omroepbijdragen	- 90,0
diversen	20,0
	- 69,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 130,0
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	7 186,2
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	3 261,0
Totaal internationale samenwerking	473,4
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	7 659,6
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	3 475,8

Bedragen in miljoenen guldens

IXB FINANCIËN	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	4 866,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
exportkredietverzekering	45,0
diversen	19,0
	64,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
afwikkeling balans dienst omroepbijdragen (dob)	82,9
diverse verkoopopbrengsten domeinen	63,9
middelenafpraak defensie	55,0
verkoop rgd-panden	31,1
diversen	10,6
	243,5
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
diversen	85,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	392,5
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	5 258,7
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	2 386,3
Totaal internationale samenwerking	12,3
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	5 271,0
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	2 391,9

FINANCIËN

Door de gunstige economische situatie doet zich bij de uitgaven voor de Regeling Bijzondere Financiering, een financieringsarrangement uitgevoerd door de Nationale Investeringsbank, een meevaller voor. Het bedrag dat in 2000 was gereserveerd voor zogenoemde anticiperende grondaankopen bij Domeinen, komt dit jaar niet meer tot besteding. Daarnaast heeft de Belastingdienst, in verband met een nadere prioriteitenstelling, besloten een aantal projecten volgend jaar tot uitvoering te laten komen. Tot slot is het restitueren van de omroepbijdragen aan huishoudens inmiddels afgerond; hiervoor bleek minder nodig dan aanvankelijk geraamd.

Aan de ontvangstenkant is sprake van verschillende wijzigingen. De raming van de exportkredietverzekering wordt verhoogd, mede door het goede betalingsgedrag van een aantal debiteurenlanden. Daarnaast is de opheffing van de Dienst Omroepbijdragen voor een deel balanstechnisch afgewikkeld en als zodanig verantwoord. Voorts worden hogere opbrengsten verwacht uit hoofde van verkoop van onder andere agrarische opstallen en onroerende zaken. Tot slot wordt de raming van de opbrengst van verkoop onroerende zaken bij Defensie opgehoogd en zijn de verkoopopbrengsten van panden van de Rijksgebouwendienst (RGD) die niet op de balans van de RGD waren opgenomen bij Financiën geboekt.

Bedragen in miljoenen guldens

X DEFENSIE	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	14 560,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	75,0
compensatie dollar/olieproblematiek	– 75,0
diversen	
	<hr/>
	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	39,3
	<hr/>
	39,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	<hr/>
	39,4
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	14 600,0
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	6 625,2
Totaal internationale samenwerking	<hr/>
	465,2
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	15 065,2
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	6 836,3
<hr/>	

Bedragen in miljoenen guldens

X DEFENSIE	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	762,3
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	19,1
	19,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	19,0
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	781,3
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	354,5
Totaal internationale samenwerking	19,1
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	800,4
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	363,2

DEFENSIE

Als gevolg van de excessieve stijging van de dollarkoers en de olieprijs wordt dit jaar een bedrag van 75 miljoen toegevoegd aan de Defensiebegroting. In de periode tot het volgende hoofdbesluitvormingsmoment zal een analyse plaatsvinden van de mogelijkheden om tot een meer algemene systematiek te komen, die de excessieve – autonome – kostenontwikkeling als gevolg van koersstijgingen en -dalingen en olieprijschommelingen kan mitigeren.

Bedragen in miljoenen guldens

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	8 875,1
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin regeling bijdrage huurlasten (vangnetregeling) diversen	32,0 – 25,4
	6,6
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	– 2,8
	– 2,8
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	– 39,0
Niet tot een ijklijn behorend afkoop hoog-niveau-renovatiesubsidies diversen	– 108,1 – 2,6
	– 149,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	– 145,8
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	8 729,3
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	3 961,2

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING	2000
Totaal internationale samenwerking	13,8
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	8 743,1
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	3 967,4
Bedragen in miljoenen guldens	
XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	287,6
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	29,6
afdracht vermogenssurplus rgd	4,1
diversen	
	33,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 17,2
Niet tot een ijklijn behorend	
correctie openingsbalans rgd	209,9
	192,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	226,3
Stand Najaarsnota 2000	513,9
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	233,2

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

De tegenvaller bij de regeling bijdragen huurlasten komt doordat niet eerder van de regeling gebruikmakende gemeenten pas nu eindafrekeningen over het tijdvak 1998/1999 bij VROM hebben ingediend (ca. 17 miljoen) en door een hoger gemiddeld bedrag per cliënt. Voor de resterende periode wordt uitgegaan van het hogere gemiddelde bedrag per cliënt, waardoor de raming wordt verhoogd (ca. 15 mln.). Bij de afkoop van de hoog-niveau-renovatiesubsidies blijkt thans dat 60% van de ontvangers (gemeenten en particulieren) van de subsidies deelneemt aan de afkoop van deze subsidies, terwijl in de raming nog was uitgegaan van 100% deelname. De raming van de afkoopsom wordt daarom neerwaarts bijgesteld.

Naar aanleiding van de Financiële Verantwoording 1999 van de Rijksgebouwendienst (Rgd) wordt het teveel aan eigen vermogen in 2000, dat met name is veroorzaakt door een positief exploitatieresultaat in 1999, via de VROM-begroting afgeroomd. Tevens vindt op basis van de Financiële Verantwoording 1999 een administratieve correctie plaats omdat bij nader inzien blijkt dat het tekort op de openingsbalans in 1999 lager is uitgevallen.

Bedragen in miljoenen guldens

XII VERKEER EN WATERSTAAT	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	12 083,8
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin geluidsisolatie schiphol	- 60,7
	<hr/>
	- 60,7
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin bijdragen openbaar vervoer luchtverkeersleiding nederland (lvnl) diversen	- 61,0 88,1 58,5
	<hr/>
	85,6
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen Niet tot een ijklijn behorend aandelenstorting westerscheldetunnel (infraconds) btw hsl-zuid (infraconds) diversen	26,9 - 135,0 104,0 22,3
	<hr/>
	18,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	42,9
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	12 126,7
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	5 502,9
Totaal internationale samenwerking	33,3
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	12 160,0
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	5 518,0

Bedragen in miljoenen guldens

XII VERKEER EN WATERSTAAT	2000
<hr/>	
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	7 524,1
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	20,3
	<hr/>
	20,3
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin bodemsanering nederlandse spoorwegen dividend kpn diversen	58,1 - 128,0 10,0
	<hr/>
	- 59,9

XII VERKEER EN WATERSTAAT	2000
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,3
Niet tot een ijklijn behorend	
diversen	- 21,0
	- 21,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 61,1
Stand Najaarsnota 2000	7 463,0
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	3 386,6

VERKEER EN WATERSTAAT

De uitvoering van het programma woningenisolatie Schiphol, dat uit heffingen wordt gefinancierd, blijft in 2000 bij de planning achter. Het overschot «Bijdragen Openbaar Vervoer» wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven voor infrastructuur in het stads- en streekvervoer (de zogenoemde Investeringsimpuls De Boer) en door het kasmatig niet volledig gebruiken van toegevoegde gelden voor vervoersgroei. De uitgaven voor de vervoersgroei worden wel gedaan, maar zullen worden bekostigd uit lagere uitgaven samenhangende met de verzelfstandiging Gemeentelijk Vervoer Bedrijven. Het bovengenoemde overschot wordt aangewend voor de afkoop Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL). Uitgaande van het streven naar kostendekkende dienstverlening door de LVNL op de regionale velden, is in de ontwerpbegroting 2000 de rijksbijdrage voor LVNL neerwaarts bijgesteld. De beoogde besparingsmaatregelen konden in 2000 echter niet volledig worden doorgevoerd. Daarnaast hebben enkele voorgenomen maatregelen consequenties voor het personeel. Deze maatregelen worden thans eenmalig afgekocht. Als gevolg van vertraging in het bouwproces van de Westerscheldetunnel wordt het tempo van de aandelenstorting gewijzigd. Hiervoor wordt de bijdrage van de begroting van Verkeer en Waterstaat aan het Infrastructuurfonds aangepast. Aangezien voor de HSL-Zuid thans BTW moet worden afgedragen, vindt hiervoor compensatie plaats uit de aanvullende post voor BTW-compensatie Openbaar Vervoer. Omdat uitgaven en ontvangsten van de HSL-Zuid verantwoord worden op het Infrastructuurfonds, wordt de bijdrage van de begroting van Verkeer en Waterstaat terzake aan het Infrastructuurfonds aangepast. Aan de Nederlandse Spoorwegen (NS) is in voorgaande jaren een voorschot verstrekt voor de bodemsanering rond stations. Omdat door technische ontwikkelingen de bodemsanering goedkoper uitvalt, wordt een deel van de voorgesloten gelden terugontvangen. Door de omzetting door KPN van een deel van het regulier dividend in stock aandelen vallen de dividendopbrengsten in 2000 lager uit.

Bedragen in miljoenen guldens

INFRASTRUCTUURFONDS	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	12 122,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
spitstarief	- 50,0
regionale mobiliteitsfondsen	500,0
hsl-zuid	- 306,6
railwegen	107,2
regionale/lokale infrastructuur	- 230,0
rijkswegen	- 48,2
waterbeheren en vaarwegen	30,0
diversen	- 8,7
	<hr/>
	- 6,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
hsl-zuid	- 118,4
diversen	51,5
Niet tot een ijklijn behorend	
aandelenstorting westerscheldetunnel	- 135,0
btw hsl-zuid	104,0
leenfaciliteit ns railinfrabeheer	144,6
diversen	9,5
	<hr/>
	56,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	50,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	12 172,8
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	5 523,8

Bedragen in miljoenen guldens

INFRASTRUCTUURFONDS	2000
<hr/>	
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	12 027,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 6,3
	<hr/>
	- 6,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
hsl-zuid (fes)	- 118,4
diversen	51,5
Niet tot een ijklijn behorend	
aandelenstorting westerscheldetunnel	- 135,0
btw hsl-zuid	104,0
leenfaciliteit ns railinfrabeheer	144,6
diversen	9,5
	<hr/>
	56,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	50,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	12 077,0
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	5 480,3

INFRASTRUCTUURFONDS

De uitgaven ten behoeve van de invoering van het spitstarief vallen als gevolg van een wijziging in het kasritme lager uit in 2000. Afhankelijk van de bijdragen van de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam kan de storting van het Rijk in de regionale mobiliteitsfondsen voortvloeiend uit de convenanten rond het Bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR) vervroegd uitgevoerd worden.

Dit is met name mogelijk door een vertraging in de aanbesteding van de civiele onderbouwcontracten bij de HSL-Zuid (ad 306,6 mln.). Het restant van de onderuitputting HSL-Zuid (ad 118,4 mln) wordt in het FES teruggestort. De hogere uitgaven Railwegen worden voornamelijk veroorzaakt doordat de in de begroting voor 2001 aangekondigde uitgaven «Veiligheidsvoorzieningen Spoor» reeds dit jaar gedaan worden. Op deze wijze wordt de veiligheid op het spoor verbeterd.

Het overschot op het artikel «Regionale/lokale infrastructuur» wordt enerzijds veroorzaakt door het vertraagd afgeven van beschikkingen en eindafrekeningen en anderzijds door het beperkte gebruik door lagere overheden van de voorschotregeling bij «Duurzaam Veilig».

In het voorjaar zijn voor Rijkswegen middelen toegevoegd die nu niet volledig tot besteding kunnen komen.

De mutatie bij het artikel «Waterbeheren en vaarwegen» bestaat per saldo uit hogere uitgaven die worden veroorzaakt doordat de achterstand bij diverse projecten wordt ingelopen en lagere uitgaven veroorzaakt door vertragingen bij de projecten «verdieping vaarweg Amsterdam-Lemmer», «inrichting IJsselmonding en Vaargeulen Ketelmeer» en door het niet doen van uitgaven bij het project «Sluis Lith».

Als gevolg van vertraging in het bouwproces van de Westerscheldetunnel wordt het tempo van de aandelenstorting gewijzigd. Aangezien voor de HSL-Zuid thans BTW moet worden afgedragen, vindt hiervoor compensatie plaats uit de aanvullende post Algemeen.

In verband met de uitplaatsingsoperatie van NS-Railinfrabeheer (RIB) wordt dit jaar reeds een deel van de middelen niet meer door RIB op de kapitaalmarkt geleend, maar wordt gebruik gemaakt van de leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën.

Bedragen in miljoenen guldens

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	4 630,9
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
hsl-zuid	- 118,4
diversen	- 43,5
	<hr/>
	- 161,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 161,9
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	4 469,0
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	2 027,9
<hr/>	

Bedragen in miljoenen guldens

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	2 818,1
Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend diversen	11,5
	11,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	11,5
Stand Najaarsnota 2000	2 829,6
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	1 284,0

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING

Het Fonds Economische Structuurversterking (FES) is een verdeelfonds. Het kasritme van de FES-uitgaven wordt bepaald door de financieringsbehoefte van goedgekeurde FES-projecten, uiteraard passend binnen de budgettaire randvoorwaarden van de FES-wet. Door een geactualiseerde planning voor de aanleg van de HSL-Zuid wordt een deel van de FES-middelen voor deze projecten later beschikbaar gesteld.

Bedragen in miljoenen guldens

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	3 729,9
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin vertraging concept-overeenkomst ned car vuurwerkkramp enschede diversen	- 135,2 25,0 5,7
	- 104,5
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen Niet tot een ijklijn behorend aankoop tennet	- 49,9 2 550,0
	2 500,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	2 395,7
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	6 125,6
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	2 779,7
Totaal internationale samenwerking	496,7
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	6 622,3
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	3 005,1

Bedragen in miljoenen guldens

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	4 920,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
minderontvangst fokkerboedel	- 27,1
vertraging concept-overeenkomst ned car	- 186,2
diversen	17,7
	- 195,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 15,7
Niet tot een ijklijn behorend	
diversen	10,2
	- 5,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 201,1
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	4 719,2
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	2 141,5
Totaal internationale samenwerking	16,4
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	4 735,6
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	2 148,9

ECONOMISCHE ZAKEN

Door de overnames van Mitsubishi door Daimler-Chrysler en Volvo door Ford worden de concept-overeenkomsten tussen EZ, NedCar en Volvo opnieuw bezien. De raming is hersteld naar de situatie van vóór de concept-overeenkomsten. De financiële hulpverlening aan ondernemers als gevolg van de vuurwerkramp in Enschede wordt uitgewerkt in een zogenaamde continuïteitsregeling, waarvoor EZ verantwoordelijk is. Deze regeling voorziet, voor zover de continuïteit van een ondernemer in gevaar is, in een tegemoetkoming in de on(der)verzekerde materiële schade en indien nodig de bedrijfsschade. Door de gemeente Enschede is een stichting opgericht, die de regeling uitvoert. Gezien de wenselijkheid om de stichting nog dit jaar te laten starten met de werkzaamheden wordt een voorschot verstrekt.

Bedragen in miljoenen guldens

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	4 741,0
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
compensatie glastuinbouw	55,0
visserij	29,7
diversen	- 17,5
	67,2

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2000
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin extra grondaankopen ehs diversen	200,0 - 12,7
	187,3
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	103,7
	103,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	358,1
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	5 099,1
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	2 313,9
Totaal internationale samenwerking	50,2
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	5 149,3
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	2 336,7

Bedragen in miljoenen guldens

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	732,9
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	- 17,5
	- 17,5
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	- 0,3
	- 0,3
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	70,5
	70,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	52,6
Stand Najaarsnota 2000	785,5
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	356,4

LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

De glastuinbouw en de visserij worden gecompenseerd voor de hogere brandstofprijzen. Als onderdeel van de compensatie van de visserijsector zijn tevens middelen beschikbaar gesteld voor het treffen van maatregelen in het kader van de noodzakelijke herstructurering. Daarnaast heeft de regering ten behoeve van een versnelling van de aankoop van gronden voor natuurgebieden in het kader van de ecologische hoofdstructuur extra gelden beschikbaar gesteld. Het beschikbare bedrag wordt in het Groenfonds gestort en zal naast de versnelling van de grondaankopen tevens een compensatie bieden voor de gestegen grondprijzen.

Bedragen in miljoenen guldens

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	33 902,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 6,0
Sociale zekerheid	
algemene bijstandswet	- 100,0
gemeentelijk werkfonds	- 152,0
in- en doorstroombanen	- 117,9
toeslagenwet	26,4
diversen	- 102,3
	<hr/>
	- 451,8
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	- 0,3
	<hr/>
	- 0,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen 6,2	
Sociale zekerheid diversen	- 8,0
	<hr/>
	- 1,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 453,9
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	33 448,4
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	15 178,2
Totaal internationale samenwerking	1,5
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	33 449,9
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	15 178,9

Bedragen in miljoenen guldens

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	1 440,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,5
Sociale zekerheid	
diversen	19,6
	<hr/>
	21,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	21,1
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000	1 461,2
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	663,1

SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

De meest recente realisatiecijfers (die na Sociale Nota 2001 beschikbaar zijn gekomen) laten een uitgavenmeevaller van 100 mln in de Algemene Bijstandswet (ABW) zien en minder uitgaven op de artikelen voor het Gemeentelijk Werkfonds en de Instroom/Doorstroombanen (ID-banen).

Er zijn namelijk minder dienstbetrekkingen en werkervaringsplaatsen in het kader van de Wet inschakeling werkzoekenden. Bij de I/D-banen zijn minder banen in het zorgsegment en minder doorstroombanen gerealiseerd dan geraamd. Recente uitvoeringsgegevens van het Lisv (Oktobernota) laten in 2000 een tegenvaller zien in de Toeslagenwet. De post diversen omvat meevallers bij onder andere minderheden, Algemene Kinderbijslagwet, Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars, Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jong Gehandicapten (WAJONG) en Wet voorziening gehandicapten.

Bedragen in miljoenen guldens

Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	106 350,0
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	
algemene bijstandswet	- 100,0
gemeentelijk werkfonds	- 152,0
in- en doorstroombanen	- 117,9
toeslagenwet	26,4
ww	- 150,9
diversen	- 85,3
	- 579,7
Technische mutaties Sociale zekerheid diversen	- 8,0
	- 8,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 587,7
Stand Najaarsnota 2000	105 762,3
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	47 992,9

Bedragen in miljoenen guldens

Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	1 431,4
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	
diversen	19,6
	19,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	19,6
Stand Najaarsnota 2000	1 451,0
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	658,5

SOCIALE ZEKERHEID EN ARBEIDSMARKTBELEID

De meest recente realisatiecijfers van het Lisv laten een meevaller zien van 151 miljoen bij de Werkloosheidswet (WW). De voornaamste verklaring hiervoor is de gunstige economische ontwikkeling en de daarmee samenhangende meevallende werkloosheidsontwikkeling. Voor de toelichting op de andere mutaties wordt verwezen naar de begroting van SZW.

Bedragen in miljoenen guldens

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2000
<hr/>	
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	12 081,0
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,3
Zorg rinv	30,4
volksgezondheidsbeleid	- 74,8
diversen	12,4
	<hr/>
	- 31,7
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
motie	23
impuls sport	40,0
rechtsherstel roma/sinta	30,0
diversen	16,5
Zorg diversen	9,7
	<hr/>
	96,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	32,6
Zorg diversen	57,6
Niet tot een ijklijn behorend	
diversen	1,7
	<hr/>
	91,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	156,3
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS)	12 237,3
Stand Najaarsnota 2000 (excl. IS) (EUR)	5 553,0
Totaal internationale samenwerking	1,8
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS)	12 239,1
Stand Najaarsnota 2000 (incl. IS) (EUR)	5 553,9

Bedragen in miljoenen guldens

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2000
<hr/>	
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	297,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 1,0
Zorg verzorgingshuizen	193,1
zorgbanen	52,8
diversen	- 0,6
	<hr/>
	244,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	11,3
Zorg diversen	25,3
	<hr/>
	36,6

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2000
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	280,6
Stand Najaarsnota 2000	578,3
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	262,4

VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

De tegenvaller bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) wordt voornamelijk veroorzaakt door een naheffing BTW door de belastingdienst. De onderuitputting bij het Volksgezondheidsbeleid wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat Zorg Onderzoek Nederland (ZON) vanwege vertragingen bij de uitvoering van diverse projecten op dit moment een liquiditeitsoverschot heeft. Op grond hiervan is de bevoorschotting aan ZON opgeschort. De regering komt met een impuls voor de sport. Deze bestaat in de eerste plaats uit een storting van 20 miljoen in het fonds voor de topsporter. Door deze storting komt er de komende vier jaar jaarlijks 5 miljoen extra beschikbaar voor het topsportbeleid. Daarnaast wordt eenmalig 10 miljoen uitgetrokken voor uitbreiding van de accommodatie van zwembad «De Tongelreep» tot een nationaal zwembadstadion. Ter ondersteuning van ICT in de breedtesport investeert de regering in 2000 tevens 10 miljoen in het project Sport Digitaal. De bij de bonden aangesloten verenigingen kunnen hiermee de communicatie met de leden en de bonden moderniseren.

De regering heeft besloten gelden ter beschikking te stellen aan de Joodse, Indische en Roma en Sinti gemeenschap ter compensatie van geconstateerde tekortkomingen in het na-oorlogs rechtsherstel. Vanuit de aanvullende post is 30 miljoen beschikbaar gesteld voor de Roma en Sinti om finaal recht te doen aan de kritiek op de bejegening van de betrokken vervolgingslachtoffers in het rechtsherstel en de gevolgen die dat heeft gehad voor hun verdere bestaan.

De terugontvangsten verzorgingshuizen van 193,1 miljoen als gevolg van de Overgangswet Verzorgingshuizen wordt voor 113,1 miljoen ingezet voor de extra productieafspraken ter bestrijding van wachtlijsten in de sector verpleging en verzorging (zie verticale toelichting budgettair kader zorg). Het overige deel wordt voornamelijk ingezet voor nog resterende verplichtingen in het kader van de Overgangswet. Daarnaast is de realisatie van de extra zorgbanen (I/D banen) lager dan voorzien hetgeen leidt tot terugontvangsten.

Bedragen in miljoenen guldens

Budgettair Kader Zorg	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	74 469,6
Mee- en tegenvallers	
Zorg	
geneesmiddelen	- 20,0
rivm	30,4
verzorgingshuizen	80,0
volksgezondheidsbeleid	- 74,8
diversen	15,5
	31,1

Budgettair Kader Zorg	2000
Beleidsmatige mutaties	
Zorg	
wachlijstaanpak verpleging en verzorging	113,1
diversen	8,8
	<hr/>
	121,9
Technische mutaties	
Zorg	
diversen	28,6
	<hr/>
	28,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	<hr/>
	181,6
Stand Najaarsnota 2000	74 651,2
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	33 875,3

Bedragen in miljoenen guldens

Budgettair Kader Zorg	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	5 136,1
Mee- en tegenvallers	
Zorg	
verzorgingshuizen	193,1
zorgbanen	52,8
diversen	- 0,6
	<hr/>
	245,3
Technische mutaties	
Zorg	
diversen	25,3
	<hr/>
	25,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	<hr/>
	270,4
Stand Najaarsnota 2000	5 406,5
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	2 453,4

BUDGETTAIR KADERZORG

Bij de geneesmiddelen treedt in 2000 een meevaller op van 20 miljoen. Voor de toelichting op de andere mutaties wordt verwezen naar de toelichting bij de begroting van VWS.

Bedragen in miljoenen guldens

INTERNATIONALE SAMENWERKING	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	9 822,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
bedrijfslevenprogramma oret/psom	- 47,5
landenprogramma's	- 129,8
macro-econ.steun en schuld.	107,2

INTERNATIONALE SAMENWERKING	2000
noodhulp	85,0
rentesubsidies	- 25,5
diversen	- 38,6
	- 49,2
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	7,6
	7,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 41,5
Stand Najaarsnota 2000	9 780,7
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	4 438,3

Bedragen in miljoenen guldens

INTERNATIONALE SAMENWERKING	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	175,0
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	- 4,3
	- 4,3
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	7,7
	7,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	3,4
Stand Najaarsnota 2000	178,4
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	81,0

INTERNATIONALE SAMENWERKING

De neerwaartse bijstelling van het bedrijfslevenprogramma heeft voor een deel te maken met een onvoldoende instroom van goed onderbouwde en volledige Ontwikkelingsrelevante Exporttransacties (ORET) aanvragen waardoor de uitputting van dit budget lager is dan verwacht. Daarnaast kent het Programma Samenwerking Opkomende markte (PSOM) vanwege opstartproblemen een onderschrijding van het budget.

Op de verschillende landenprogramma's (Goed bestuur, Milieu, Sociale Ontwikkeling, Onderwijs en Cultuur en Economie, Werkgelegenheid en Regionale ontwikkeling) doet zich per saldo onderuitputting voor. De belangrijkste oorzaak hiervan is gelegen in een vertraging in het activiteitenprogramma van een aantal ambassades, waaronder La Paz en Ramallah (Milieu), alsmede Harara en Windhoek (Sociale ontwikkeling en Onderwijs) en Dhaka en Ouagadougou (Economie en Werkgelegenheid). Hiertegenover staat een veel beperktere intensivering op een aantal andere ambassades (met name Jakarta).

Het budget voor macro-georiënteerde programmahulp is verhoogd ten behoeve van een aantal HIPC-landen, die zwaar getroffen zijn door de

ruilvoetverslechtering in 2000 (als gevolg van met name de hoge dollar-koers). Deze landen komen in aanmerking voor extra betalingsbalans-steun.

Op het noodhulpprogramma vindt een aantal intensiveringen plaats. Hiermee is in totaal 85 miljoen gemoeid. De belangrijkste zijn een bedrag van 20 miljoen voor Mozambique, 33 miljoen voor Ethiopië en Eritrea en een extra bijdrage van 10 miljoen voor aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis.

Op de door de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden (NIO) aangeboden OS-leningen doet zich een meevaller aan rentesubsidies voor.

Bedragen in miljoenen guldens

GEMEENTEFONDS	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	25 507,6
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin wijziging betalingsverloop algemene uitkering	- 80,0
	- 80,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 80,0
Stand Najaarsnota 2000	25 427,6
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	11 538,5

GEMEENTEFONDS

De onderuitputting op het gemeentefonds wordt veroorzaakt doordat de definitieve statistische informatie, op basis waarvan de verdeling van de algemene uitkering bepaald wordt, thans nog niet beschikbaar is. Het restant van de algemene uitkering zal daarom volgend jaar worden uitgekeerd aan de gemeenten.

Bedragen in miljoenen guldens

PROVINCIEFONDS	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	2 071,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,0
Stand Najaarsnota 2000	2 071,1
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	939,8

Bedragen in miljoenen guldens

ARBEIDSVORWAARDEN	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	97,9
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin onderuitputting tranche 2000	- 66,5
Sociale zekerheid diversen	- 5,3
Zorg diversen	- 0,4
	- 72,2

ARBEIDSVORWAARDEN	2000
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen Niet tot een ijklijn behorend diversen	- 25,6
	- 25,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 97,9
Stand Najaarsnota 2000	0,0
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	0,0

Bedragen in miljoenen guldens

ALGEMEEN	2000
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 2001	392,4
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin co ₂ -reductieplan tegoeden tweede wereldoorlog	- 105,9 - 292,6
uitvoeringskosten fiscale wetsvoorstellen diversen	- 75,4 - 6,0
	- 479,9
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin publiek-private samenwerking	- 37,5
ramingstechnische veronderstelling in=uit gedachte tegoeden tweede wereldoorlog: roma en sinti diversen	275,0 - 30,0 - 20,6
	186,9
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen Niet tot een ijklijn behorend btw openbaar vervoer diversen	- 0,5 - 304,0 - 12,6
	- 317,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 610,1
Stand Najaarsnota 2000	- 217,7
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	- 98,8

Bedragen in miljoenen guldens

ALGEMEEN	2000
NIET-BELASTING ONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 2001	1 154,3
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	- 30,2
	- 30,2
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin inspannings- verplichting defensie middelenafspraken diversen	- 37,6 0,7
	- 36,9
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin dividenden	45,5
Niet tot een ijklijn behorend verkoop staatsdeelnemingen diversen	- 1 000,0 - 10,2
	- 964,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 1 031,7
Stand Najaarsnota 2000	122,6
Stand Najaarsnota 2000 (EUR)	55,6

ALGEMEEN

Op de aanvullende post Algemeen staan middelen gereserveerd waarvan op het moment van reservering nog niet expliciet kan worden aangegeven op welke begroting(en) zij uiteindelijk zullen worden verantwoord. Daarnaast staan op deze aanvullende post taakstellingen geparkeerd die uiteindelijk door de diverse begrotingen ingevuld worden.

Dit jaar treden minder uitvoeringskosten van fiscale wetsvoorstellen op dan eerder geraamd.

Door vertraging in de uitvoering van projecten komen de voor het CO₂-reductieplan gereserveerde middelen dit jaar niet meer tot besteding. De regering heeft in het voorjaar middelen gereserveerd voor de tegoeden Tweede Wereldoorlog. Voor de Joodse gemeenschap zijn reeds middelen uit de aanvullende post overgeheveld naar de begroting van Financiën. De voor de Indische gemeenschap gereserveerde gelden en de daarbij behorende uitvoeringskosten kunnen dit jaar niet meer worden verwerkt en worden daarom meegenomen naar volgend jaar. Wel worden nu de gelden voor de Sinti en Roma aan de begroting van VWS toegevoegd. De voor publiek-private samenwerking (PPS) gereserveerde middelen worden overgeboekt naar de begrotingen van VenW, EZ en VROM.

Conform de gebruikelijke systematiek wordt ramingstechnisch verondersteld dat de onderuitputting op de Rijksbegroting in enge zin in 2000 even groot zal zijn als de toevoeging van de Eindejaarsmarge. Bij Miljoenennota stond nog een bedrag van 550 mln open. Deze taakstelling is nu reeds voor de helft gerealiseerd. De mutatie BTW-compensatie openbaar vervoer is een saldo van overheveling van budget naar Verkeer en Waterstaat ten behoeve van onder meer het project HSL-Zuid (ca. 116 mln.) en een lager dan geraamd beroep op de BTW-compensatie. Door een meevaller bij de verkoop van overtollig materieel en onroerend kan een deel van de inspanningsverplichting middelenafspraken Defensie worden ingevuld. Op de aanvullende post wordt 1 miljard afgeboekt op een nog openstaande taakstelling verkoop staatsbezit. Tevens treedt er minder dividendderiving op dan eerder geraamd. De voeding van het FES wordt hier niet door beïnvloed, aangezien vorig jaar reeds meer was verkocht.